SUOMEN ELÄINLÄÄKÄRILIITTO
FINLANDS VETERINÄRFÖRBUND

LAUSUNTO
17.11.2021

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
Mmv@eduskunta.fi

Asia: Lausunto HE 205/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinten lääkitsemisestä annetun lain sekä eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eläinlääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Yleiset kommentit asetusluonnoksesta

Eläinlääkäriliitto pitää EU:n eläinlääkintäasetuksen ja sen kansallisen täytäntöönpanon takia muutettavan eläinten lääkitsemislain tavoitteita mikrobilääkeresistenssin ehkäisemiseksi kannatettavina.

Tiedonkeruu mikrobilääkkeistä
Vaikka Eläinlääkäriliitto pitää tietojen keräämistä mikrobilääkkeiden sinänsä hyvänä asiana, uudistuksen tekeminen kerralla nopealla aikataululla lisää praktikkoeläinlääkärien työtaakkaa merkittävästi. Tietojen keräämiseen käytettävän ohjelmiston keväällä esitelty malli oli käytettävyydeltään heikko ja tietojen syöttö oli aikaa vievää. Praktiikkaohjelmistoihin tehtävät muutokset, joiden myötä tieto siirtyisi suoraan eläinlääkärin ohjelmistosta viranomaisen ohjelmaan, eivät Eläinlääkäriliiton tietojen mukaan ole valmiit. Toimiva rajapinta vaatisi ajantasaisen eläinlääkkeiden listan siirtymistä Fimeasta eläinlääkäriohjelmistoihin. Tätä ominaisuutta ei Eläinlääkäriliiton käsityksen mukaan ole saatu toimimaan. Tietojen siirtyminen eläinlääkintäohjelmistoista viranomaisten ohjelmistoon ei näillä näkymin tule onnistumaan tammikuussa 2022.

Eläinlääkäriliiton mielestä esitys aliarvioi merkittävästi tietojen keräämisestä syntyviä kustannuksia. On mahdollista, että eläinlääkäri joutuu syöttämään tiedot kahteen kertaan, jos praktiikkaohjelman ja viranomaisen ohjelmiston välillä ei ole toimivaa rajapintaa. On myös huomattava, etteivät kaikki eläinlääkärit käytä praktiikkaohjelmistoja. Tällöin jokainen käytetty tai luovutettu lääke joudutaan kirjaamaan viranomaisen järjestelmään käsin. Praktiikkaohjelmiston hankinta vain tietojen siirtämisen helpottamiseksi on merkittävä kustannus eläinlääkärille. Tietojen syöttö tulee viemään huomattavasti jo nyt ylityöllistettyjen praktikkoeläinlääkärien työaikaa ja aiheuttamaan siten kustannuksia käytetyn työajan muodossa. Eläinlääkeasetus olisi mahdollistanut käyttötietojen keräämisen aloittamisen vaiheittaisesti. Tämä olisi antanut enemmän aikaa ohjelmistojen kehitykselle. Kun alkuvaiheessa kerättävää tietoa olisi vähemmän, ei eläinlääkärien tietojen syöttämiseen käytettävä työaika lisääntyisi kerralla yhtä huomattavasti. Ohjelmistojen rajapintojen kehityttyä tiedot saataisiin todennäköisesti siirrettyä vaivattomammin, jolloin lisääntyvät tiedonkeruuvaatimukset eivät enää yhtä merkittävästi lisäisi käytettävää työaikaa. On epärealistista ajatella, että kiireiset praktikkoeläinlääkärit tulevat kirjaamaan kaikkien käytettyjen mikrobilääkkeiden tiedot viranomaisjärjestelmään käsin, jos rajapinta eläinlääkäriohjelmisto ja viranomaisen ohjelman välillä ei toimi. Tietoja tullee kirjaamaan vain osa eläinlääkäreistä, jolloin saadut tiedot eivät ole luotettavia.

Aleksis Kiven katu 52-54
00510 Helsinki

Puhelin (09) 7745 4810
Faksi (09) 7745 4818

etunimi.sukunimi@sell.fi
www.sell.fi

Eläinlääkäriliitto kiittää väärinkäyttöön soveltuvien lääkkeiden tiedonkeruun jättämistä pois tässä vaiheessa. Tämä muutos kohtuullistaa tietojen syöttämiseen käytettävää työajan määrää verrattuna lausunnolla olleessa lakiluonnoksessa esitettyyn. Tietojen saanti väärinkäyttöön soveltuvien lääkkeiden käytöstä on tärkeää, mutta tiedonkeruun aloittaminen samalla kertaa väärinkäyttöön soveltuvista lääkkeistä ja mikrobilääkkeistä kaikille eläinlajeille olisi lisännyt eläinlääkärien työtaakkaa kohtuuttomasti. Väärinkäyttöön soveltuvien lääkkeiden käyttötietojen keruu voidaan aloittaa, kun ohjelmistojen rajapinta on saatu toimimaan toivotulla tavalla.

Pykäläkohtaiset kommentit

14 § Eläinlääkärin oikeus hankkia lääkkeitä sekä hankittujen lääkkeiden säilytys, varastointi ja hävittäminen.
Muutoksessa on ollut tarkoitus säilyttää nykytila ja mahdollistaa eläinlääkärille kaikkien eläinlääkintään käytettävien lääkkeiden hankkiminen lääketukuista sekä esimerkiksi toiselta eläinlääkäriltä. Lain määritelmät kuitenkin muuttuvat ja eläinlääkkeen määritelmäksi tulee viittaus eläinlääkeasetuksen 4 artiklan 1 kohtaan. Aiemmin laissa ei ole ollut eläinlääkkeen määritelmää vaan vain lääkkeen määritelmä, jossa viitataan lääkelakiin. Muutoksen myötä myös 14 §:n teksti lääkkeiden hankkimisesta on muuttunut lääkkeen hankkimisesta eläinlääkkeen hankkimiseksi. Katsoimme tämän muutoksen voivan aiheuttaa epäselvyyksiä siitä, onko eläinlääkärillä oikeus hankkia myös ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä eläinten lääkintää varten.

Eläinlääkäriliitto kiittääkin lain 6 § perusteluihin lisättyä selventävää lausetta, jonka mukaan tarkoituksena on säilyttää ennallaan nykytilanne, jossa eläinlääkäri voi hankkia, käyttää, luovuttaa ja määrätä sekä ihmiselle tarkoitettua lääkettä että eläimelle tarkoitettua lääkettä.

33 § Valvontaviranomaisen oikeus saada tietoja.
Ensimmäisen momentin mukaan ” Valvontaviranomaisella on oikeus saada pyytämässään muodossaan kirjallisesti tai sähköisesti salassapitosäännösten estämättä maksutta tässä laissa tai 4 §:ssä tarkoitetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirjat eläimen omistajilta ja haltijoilta, eläinlääkäreiltä, lääketukkukaupoilta, apteekeilta ja muilta tässä laissa tarkoitetuilta toimijoilta sekä valtion ja kunnan viranomaisilta.”

Eläinlääkäriliitto pitää tähän hallituksen esitykseen lisättyä selventävää muotoilua ”pyytämässään muodossa *kirjallisesti tai sähköisesti*” kannatettavana muutoksena lausunnolla olleeseen esitysluonnokseen. Tällainen muotoilu sulkee pois pykälän 33 perusteluissa mainitun tilanteen, jossa valvojaa oli pyydetty etsimään tieto itse järjestelmästä, mutta on huomattavasti yksiselitteisempi kuin pelkkä ilmaus ”pyytämässään muodossa”. Se sisältää esimerkiksi Excel -muodossa toimitetun lääkekirjanpidon.

Kunnioittaen,

Katri Kiviniemi
puheenjohtaja
Suomen Eläinlääkäriliitto ry